

## **Åkerstorpsskolans arbete för en trygg och stimulerande arbetsmiljö där alla får vara lika olika!**



I denna skrift beskriver vi och följer upp vårt arbete kring likabehandling, vårt främjande och förebyggande arbete för en trygg och säker arbetsmiljö samt rutiner för akuta situationer. Syftet med vårt arbete är att, med stöd av diskrimineringslagen, främja elevers lika rättigheter samt att förebygga och förhindra alla former av kränkningar och trakasserier.

Vår vision är att ingen elev eller personal på Åkerstorpsskolan ska bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling.

## **Innehållsförteckning**

1. Trygghetsarbetet på Åkerstorpskolan
2. Allmänna föreskrifter
3. Så här arbetar vi främjande och förebyggande
4. Rutin för att agera, utreda och åtgärda
5. Uppföljning av föregående års trygghetsarbete
6. Mål för läsårets trygghetsarbete, och hur vi ska arbeta för att nå dessa mål
7. Delaktighet och förankring
8. Begreppsdefinitioner – diskrimineringsgrunder och hur vi arbetar kring dem
9. Årshjul för trygghetsteamets arbete

### **1. Trygghetsarbetet på Åkerstorpskolan**

Trygghetsarbetet på Åkerstorpsskolan omfattar skolans arbete med att

- främja likabehandling och allas lika värde
- motverka diskriminering
- förebygga alla former av trakasserier och kränkande behandling
- få en trygg och stimulerande arbetsmiljö

I trygghetsarbetet ingår att tillsammans med elever, personal och vårdnadshavare se över vår arbetsmiljö så den blir och upplevs som trygg och stimulerande.

I trygghetsarbetet ingår också att aktivt agera och utreda när det inträffar olika former av till exempel elevkonflikter, mobbning eller annan kränkande behandling.

Trygghetsteamet ansvarar för att

- samordna det främjande och förebyggande arbetet kring allas lika värde, trakasserier, diskriminering och kränkande behandling samt tillsammans med övrig personal agera och utreda när eventuella elevkonflikter eller kränkningar inträffar på skolan eller sociala medier.

Målet är en trygg och stimulerande arbetsmiljö fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Trygghetsteamet (TT) 2017/2018 består av:

Jenny Nyrén, rektor

Eva Cederblad-Petersson, speciallärare/lärare

Ulrika Funck, fritidspersonal

Sara Kjernholm, förskollärare

Sofia Helgesson, idrottslärare

## **2. Allmänna föreskrifter**

Det är nolltolerans mot kränkningar i skolan.

**Alla som arbetar i skolan har ett ansvar enligt skollagen att se till att alla elever har en skolmiljö fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.**

Alla elever och personal har rätt till en trygg och stimulerande arbetsmiljö. Därför finns det bestämmelser om att skolan måste arbeta främjande och förebyggande för att motverka diskriminering och undanröja hinder för allas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten.

Kränkande behandling är beteenden som kränker en annan människas värde, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Till exempel kan det handla om att en elev får elaka kommentarer på grund av ens utseende. Det kan även handla om till exempel knuffar, slag och utfrysning.

Om den som jobbar i skolan får veta att en elev har känt sig utsatt för en kränkning måste hen anmäla det till rektorn. Rektorn måste sen anmäla uppgiften vidare till skolans huvudman, det vill säga den som äger verksamheten. Alla former av kränkning som har koppling till skolan måste anmälas och utredas. Det spelar ingen roll om det skett i korridoren, på skolgården eller på internet. Det är alltid skolans ansvar att reda ut vad som hänt och vidta åtgärder som leder till att kränkningarna slutar.

Den 1 januari 2017 ändrades diskrimineringslagens bestämmelser och aktiva åtgärder. Skolan har fått ett utökat ansvar för att förebygga diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter enligt lagens sju diskrimineringsgrunder: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

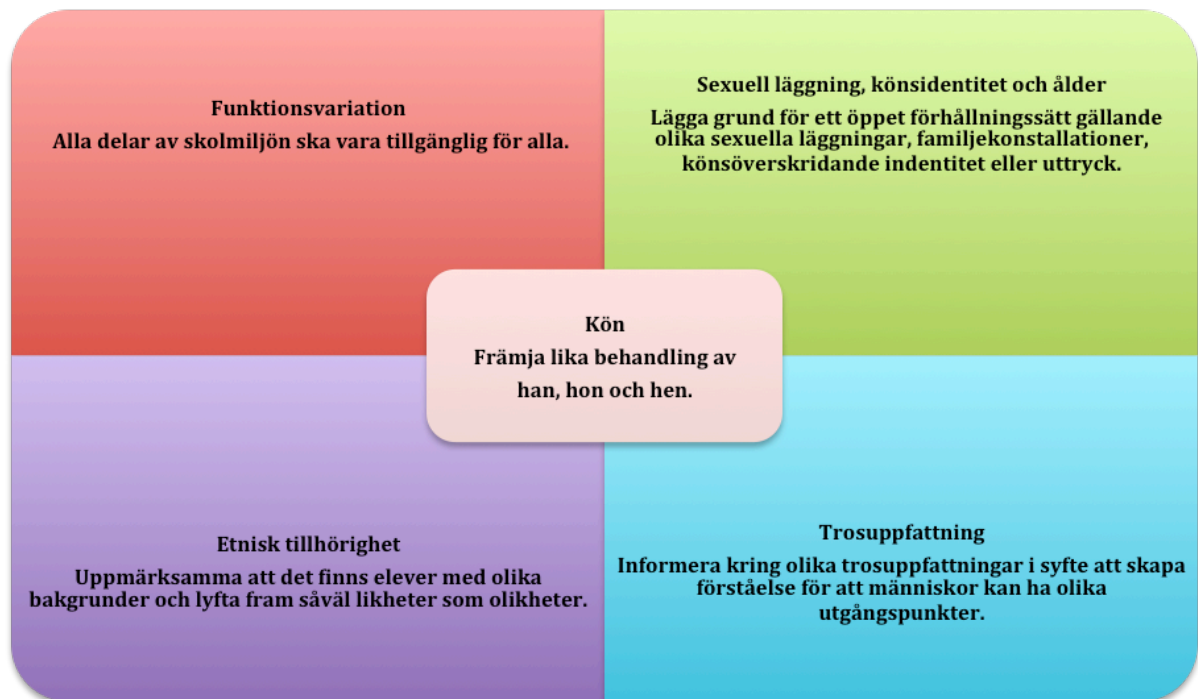
Arbetet med aktiva åtgärder omfattar att inom verksamheten

- arbeta fortlöpande med att undersöka, analysera, åtgärda samt följa upp och utvärdera arbetet.
- ta fram, följa upp och utvärdera riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier
- dokumentera alla delar av det fortlöpande arbetet
- samverka med de som deltar i utbildningen (elever, personal, vårdnadshavare)

**Utgångspunkten är att alla barn och elever ska kunna delta i all verksamhet på likvärdiga villkor.**

Hela verksamheten omfattas som allt från till exempel pedagogiskt material, prov, studiemiljö, raster till utflykter, friluftsdagar/ idrottsdagar och avslutningar med mera.

### **3. Så här arbetar vi främjande och förebyggande**



“Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår från skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.” (DO, 2011)

### **Främja likabehandling av flickor och pojkar**

Vi fördelar talutrymmet jämt mellan eleverna och hur stort utrymme eleverna tar i gruppen. Vi har reserverat fotbollsplanen till tjejer på torsdagar, första rasten. På lektionstid använder vi oss av program som tar upp dessa frågor exempelvis: Stopp min kropp,

### **Funktionsvariation**

Vi utgår från elevernas olika förutsättningar och behov. Detta gör vi genom att erbjuda sittkuddar, lugnbollar, hörselkåpor, visuella skärmar som används för att skärma av. Vi har även flexibel skolrast, där vissa elever kan få vara i ett mindre sammanhang, för att minska elevkonflikter. Skolan har ljuddämpande möbler och hörselslinga till barn med hörselnedsättning. Vi delar in barnen i mindre grupper vid behov. De strukturerade rastaktiviteterna innebär att barnen har möjlighet att delta i lekar styrda av vuxna. Det är många vuxna ute på rasten vilket ger en bra översyn över både skolbarn och elever. Dessa åtgärder gynnar alla elever men är särskilt gynnsamma för elever med funktionsvariation.

### **Sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder.**

Arbeta tematiskt med allas lika värde och rätt att vara den man är. Detta gör vi bland annat genom att arbeta med barnkonventionen under barnrättsveckan och FN-dagen.

Anpassningar i omklädningsrummen i form av att eleverna ges möjlighet att duscha och byta om innan eller efter de andra eleverna. Eleverna har bestämda platser att byta om vid i omklädningsrummet och det finns en vuxen i varje omklädningsrum. Diskussioner förs vid behov med eleverna både spontant och planerat.

### **Etnisk tillhörighet**

Vi arbetar utifrån de etniska tillhörigheter vi har representerade på skolan för tillfället och lyfta fram dem. Vi uppmärksammar minoritetskulturer som finns i samhället. Genom att exempelvis uppmärksamma nationaldagar och firanden. Vi ser på lilla aktuellt, med tillhörande diskussioner.

### **Religion eller annan trosuppfattning**

Uppmärksammar de religioner vi har representerade på skolan. Tar tillvara den kunskap som finns hos elever och föräldrar på skolan.

Scanna av vilka religioner vi har representerade på skolan och lägga upp temaarbeten utifrån det. Under tema-arbetena arbetar vi över klassgränserna och alla pedagoger träffar alla elever på skolan. Detta är en viktig del i att skapa vi-känsla på skolan och att alla elever känner sig trygga med alla elever och personal på skolan.

## **4. Rutin för att agera, utreda och åtgärda**

All personal är skyldiga att omedelbart agera om man upptäcker att eller får vetskap om att kränkning sker/har skett från personal mot elev, elev mot personal, elev mot elev eller personal mot personal.

Oavsett om det gäller kränkning, diskriminering, trakasserier eller andra former av konflikter/incidenter så ska anmälan ske till Trygghetsteamet (TT) på särskild

blankett.<sup>1</sup>(Händelserapport)

Trygghetsteamet tar sedan ställning till hur vi arbetar vidare i ärendet.

1. När en händelse sker, agera och fyll sedan i händelserapporten till TT
2. Händelserapporten läggs i TT's-postfack tillika Sofia Helgessons.
3. Skriv på whiteboarden i personalrummet: "Nytt TT-ärende"
4. TT träffas så fort det går och tar del av det du skrivit för att utifrån underlaget göra en bedömning av fortsatt insats.
5. TT gör en återkoppling till berört team på lunchmöte.

### Trygghetsteamets arbetsgång

1. Utifrån underlaget gör TT en bedömning för fortsatt insats.
2. Samtliga händelserapporter arkiveras i trygghetsteamets pärm (finns i plåtskåpet).
3. Varje inkommande ärende får ett ärendenummer och handlingsplan utformas om TT så bedömer.
4. I handlingsplanen finns följande delar med;
  - hur man ska gå vidare – det finns olika varianter.
  - vad som ska göras och vem som ska göra vad.
  - tidplan för när olika moment i arbetet ska vara klara
  - när och hur uppföljning ska ske
  - när ärendet anses vara vilande eller avslutat

Gäller ärendet en personal används blanketten

"Anmälan om kränkande särbehandling". Finns på Intranätet.

## **5. Uppföljning av föregående års (2016/17) trygghetsarbete inklusive trygghetsvandring.**

Varje vår genomför klasserna en trygghetsvandring på skolan. Vi ser tillsammans över de olika områdena och gör en skattning av tryggheten.

Det som framkom under trygghetsvandringen våren 2016 var följande:

1. Rädsla för att trampa på glas i matsalen
2. Otryggt i omklädningsrummen

---

<sup>1</sup> Händelserapport för anmälan till TT, finns att hämta på Google Drive i TT-mappen.

3. Rädsla för att bli påkörd av sparkcykel på skolgården
4. Rädsla för att låsen på toaletterna inte ska fungera
5. Stärka sammanhållning

#### Åtgärder:

1. I matsalen byttes tallrikar och glas mot plast för att förhindra glassplitter. Eleverna uppmanades att inte gå barfota i matsalen.
2. Vi ser till att det alltid finns en vuxen i omklädningsrummet.
3. En särskild anvisad plats för sparkcyklar anlades. Förbud för att använda sparkcykel på annan plats på skolgården, även till och från banan.
4. Toalettlåsen byttes ut.
5. För att stärka sammanhållningen arbetade vi mer tematiskt och i faddergrupper.

Utvärdering av trygghetsarbetet gjordes i samband med trygghetsvandringen våren 2017. Fortsättningsvis kommer även enkäten "Med målen i sikte" att användas i utvärderingen av trygghetsarbetet.

## **6. Mål för läsårets trygghetsarbete 2017/18, och hur vi ska arbeta för att nå dessa mål**

Utifrån den trygghetsvandring som genomfördes med alla elever i maj 2017 har följande delar framkommit som utvecklingsområden.

1. Öka känslan av trygghet i omklädningsrummen.
2. Få vara ifred på toaletten.
3. Ingen ska behöva känna sig rädd för att bli påkörd av sparkcyklarna.
4. Få till en trevlig stämning på fotbollsplanen där alla känner att de duger och får vara med.
5. Hitta en lösning för hallarna utanför klassrummen så det inte blir så trångt, bråkigt och hög ljudnivå.



HUR vi ska arbeta för att nå dessa mål:

1. Bestämda platser i omklädningsrummen samt en personal i varje omklädningsrum.
2. Vi pratar om hur vi beter oss på ett bra sätt i omklädningsrummet
3. Vi pratar om hur vi beter oss på toaletten och utanför toaletten.
4. På elevrådet skriver vi ordningsregler som vi sätter upp inne på toaletten. Vi gör också skyltar att sätta upp på toalettdörren - "Knacka, är du snäll" samt "upptaget/ledigt"
5. Vi målar tydligare banor och gör bana för snabb och långsam samt har ett område med rampar.
6. På elevrådet pratar vi om hur vi ska få till det så bra som möjligt och sedan tar vi det i klasserna
7. På elevrådet pratar vi om hur vi kan tänka och göra i hallarna.

Punkt 1, 2 och 3 kvarstår från föregående år trots insatta åtgärder.

Hur vi kan göra för att förbättra de otrygga områdena behöver diskuteras i klasserna, på elevråd och i personalgruppen.

Under läsåret arbetar personalgruppen med Tillgänglig lärmiljö där vi ser över den sociala, pedagogiska och fysiska miljön för att få en bättre inlärning och tryggare samt lugnare arbetsmiljö.

Så här vi vill arbeta för att stärka tryggheten kring de fem utvecklingsområden:  
(Diskussionsfråga)

Ta med eleverna i arbetet med de fem målen. Berätta för dem vilka huvudmål som framkommit och be dem komma med förslag på åtgärder/ förbättringar.

Ta upp de fem målen på ett APT sitta i smågrupper och ge förslag på hur vi kan jobba vidare med målen.

Ta upp frågan på ett föräldraråd, har föräldrarna några förslag på åtgärder/förbättringar?

När vi beslutat vilka förbättringar vi ska genomföra se till att engagera alla elever och lärare, kanske under en temadag och tillsammans genomföra de förberedelser som behövs för att genomföra förbättringarna.

## **7. Delaktighet och förankring**

För att vårt trygghetsarbete ska bli ett kraftfullt verktyg för elevernas och personalens trygghetsarbete måste den vara känd hos eleverna, personalen och vårdnadshavarna. Alla i verksamheten behöver veta att det finns en plan för vårt trygghetsarbete och vad som står i den samt hur vi arbetar. Delaktigheten i trygghetsarbetet är viktig och vi arbetar med det på följande sätt.

### **Elevernas delaktighet**

Elevernas delaktighet och kunskap i trygghetsarbetet sker i det dagliga arbetet inom skola och på fritidshemmet, genom individuella samtal samt mer formellt via klassråd, elevråd, vårens trygghetsvandring och enkäten. Enkäten genomförs varje termin i kommunens alla grundskolor.

Alla elever deltar varje vår i trygghetsvandringen. Syftet med trygghetsvandringen är att synliggöra hur olika platser och områden på skolan upplevs utifrån ett trygghetsperspektiv.

Trygghetsteamet presenterar resultatet av trygghetsvandringen för elevrådet som återkopplar resultatet till sina klasskamrater. Klasserna kommer tillsammans med mentor med förslag på förbättringar. Dessa förslag tas med till Elevrådet. Elevrådet återkopplar till Trygghetsteamet som tar med dem i utformningen av åtgärderna. Eleverna får i början av läsåret ta del av den nya planen för trygghetsarbetet via klassråd och elevråd. Trygghetsteamet besöker varje år de nya förskoleklasserna och presenterar sig samt berättar vad likabehandlingsarbetet är och hur det går till.

### **Vårdnadshavarnas delaktighet**

Vårdnadshavarnas delaktighet och kunskap i vårt trygghetsarbete sker via föräldramöten och föräldraråd. Vårt arbete läggs också ut som information på skolans hemsida. Synpunkter kan lämnas på föräldramöten, till föräldrarådet, direkt till Trygghetsteamet eller till lärare samt personalen på fritidshemmet.

### **Personalens delaktighet**

Personalens delaktighet och kunskap kring skolans trygghetsarbete sker via olika personalmöten, på arbetsplatsträffar och under studiedagar. Efter vårens trygghetsvandring presenteras resultatet för personalen av trygghetsteamet. Personalen utvärderar årligen skolans trygghetsarbete och kommer med förslag på förbättringsåtgärder. Nya mål för det fortsatta trygghetsarbetet på skolan sätts upp utifrån läsårets utvärdering

## **8. Begreppsdefinitioner**

### **Diskriminering**

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och det har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

**Direkt diskriminering** innebär att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön.

**Indirekt diskriminering** innebär att en elev missgynnas genom att alla behandlas lika trots att den enskilda eleven är i behov av särbehandling pga. någon av diskrimineringsgrunderna.

### **Trakasserier, kränkande behandling och repressalier**

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, exempelvis genom slag och knuffar, hot, utfrysning, grimaser. Det kan förekomma på sociala medier eller via tex. sms. Förklaringarna nedan bygger på DO, BEO och Skolinspektionen, 2009.

**Trakasserier** är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och har ett samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

**Kränkande behandling** är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men saknar koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

### **Diskrimineringsgrunderna**

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier enligt de sju diskrimineringsgrunderna.

**Kön** *Trakasserier som har samband med kön* kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till en elevs könstillhörighet, han hon eller hen. *Sexuella trakasserier* är kränkningar av sexuell natur. Det kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material.

**Etnisk tillhörighet** EXEMPEL: Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Var och en har rätt att bestämma sin egen tillhörighet. Du kan ha flera etniska tillhörigheter.

**Religion och annan trosuppfattning** EXEMPEL: Undervisningen i skolan ska inte ha religiös inriktning och skolan får inte missgynna någon elev på grund av hans eller hennes religion. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning.

**Funktionsvariation** EXEMPEL Funktionsvariation kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella. Som funktionsvariation räknas både sådana som syns, som att man använder rullstol, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, ADHD och dyslexi.

**Sexuell läggning** EXEMPEL. Du själv får välja vem du blir kär i.

**Könsöverskridande identitet eller uttryck** EXEMPEL. När någon bryter mot samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck och föreställningar om hur människor förväntas vara och se ut och denna identitet eller uttryck uppfattas av andra.

**Åldersdiskriminering** EXEMPEL. kan till exempel vara att i klassen bli retad för att vara yngre eller för att ens föräldrar är yngre/äldre än de andra barnens vårdnadshavare.

## 9. Årshjul för Åkerstorpsskolans trygghetsarbete

Augusti September	Personalgenomgång av Trygghetsarbetet/planen. Genomgång av målen, vårt främjande arbete och diskrimineringsgrunderna. Eventuell justering. Elevgenomgång av Trygghetsplanen. Genomgång av målen. På klassråd och på elevrådet. Trygghetsteamet presenterar sig för alla elever. Presentation av Trygghetsplanen på föräldramöte
Oktober	Presentation/genomgång av Trygghetsplanen på föräldrarådet
November	Elevenkät "Med målen i sikte"
December	
Januari	Eventuell ny genomgång av vårt trygghetsarbete/planen i personalgruppen. Utvärdering av hur höstens arbete varit. Återkoppling och analysdiskussion resultatet på "Med målen i

	sikte”
Februari	
Mars	Trygghetsvandring på skolan.
April Maj	Elev och Personalenkät “Med målen i sikte” Sammanställning av trygghetsvandring, analys och förslag till nya utvecklingsområden. Sker i TT samt på elevrådet och i klasserna och på föräldrarådet.
Juni	Vårt främjande och förebyggande arbete diskuteras i personalgruppen. Nya planen för trygghetsarbetet nästkommande läsår klar.
Juli	

## 10. Händelserapport för anmälan till Trygghetsteamet på Åkerstorpskolan.



1. Datum för incidenten:

2. Inblandade personer:

Namn:

Namn:

Namn:

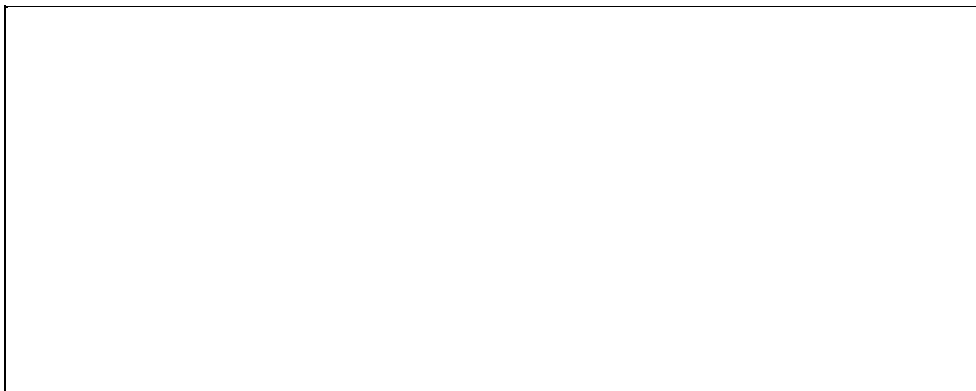
Namn:

3. Plats:

4. Beskriv de iakttagelser som gjorts så detaljerat som möjligt: (Tala om vad som är egna observationer och vad som är vittnesmål från personal och barn)



5. Beskriv hur du/ni löste situationen:



6. Har vårdnadshavare kontaktats om händelsen? Om ja, vem, när och hur?

7. Namn:

Datum:

Denna rapport lämnas till Trygghetsteamets postfack snarast möjligt.

TT's beslut om händelsen är något av följande:

- EHT ärende
- TT ärende
- Anmälan kränkande behandling till huvudman
- Övrigt